

PITTSTON'Ų ŠVENTO KAZIMIERO ROMOS KATALIKŲ LIETUVIŲ PARAPIJOS ĮKŪRIMAS

(Pabaiga)

Kun. Jurgiui Kolesinskui išvykus į Chicago, darbuotis prie ten susikūrusios Šv. Jurgio parapijos, Pittstono lietuvių klebonu 1891 paliko kun. J. Zlotožinskas, kuris užbaigęs priruošti šventynę, pasirūpino klebonijos pastatymu (už 4500 dol.), o šventynės rūsyje (basemente) įsteigė parapijinę mokyklą, kurioje mokytojavo vargoninkas Jonas Starkevičius ir vienuolės iš airių Šv. Jono parapijos Tulas anglas C. C. B. įskundė valdžiai, būk lietuvių mokyklai vietą sanitarišką žvilgsniu nėra tinkama, todėl 1897 m. mokykla liko uždaryta. Po septynerių metų, klebonaujant kunigui M. Sedvydžiui, mokykla vėl atnaujinta ir laikėsi iki 1909 metų, kada bažnyčia sudegė.

1895 m. kun. Zlotožinskas padidino šventynę, kad tilptų 800 asmenų.

1895 m., mirus kun. Zlotožinskui, jo įpėdiniu paliko kun. M. Sedvydis, kuris čia būdamas prisidėjo prie sukūrimo “Motinėš” draugijos. Pirmasai pasinaudojo “Motinėš” pašalpa vargoninkas Jonas S. Popatto, išėjęs į advokatus.

1907 m. kun. M. Sedvydžiui palikus Bayonne, N. J. Šv. Mykolo parapijos klebonu, į Šv. Kazimiero parapiją atkeltas iš Scrantono Šv. Juozapo parapijos kun. A. Kaupas, kuris “čia atvykęs kėlė ramesnio gyvenimo turėjęs labai trumpą laiką.” 1909 m. 3 d. vasario bažnyčia sudegė. “Gaisras padarė apie \$20,000 nuostolių...” Apdraudus kompanija gaisro nuostolių atkokojo \$16,000. Lietuvių bažnyčia tais laikais buvo didžiausias medinis namas visam Pittstono mieste.

Ant rytojaus po bažnyčios sudegimui žymesnieji lietuviai, parapijos vadai, vakare susirinkę klebonijoje sutarė:

- 1) Bažnyčią statyti plytų mūro, bent už \$40,000.
- 2) Pavesti architektui, kad išdirbtų bažnyčia planą.
- 3) Pasamdyti advokatą, kad su inžinieriu pagelba iširtų tvirtumą ir saugumą vietas, ant kurios bažnyčia bus statoma.
- 4) Sušaukti parapijos susirinkimą vasario 18 d. Šv. Jono slavų bažnyčios svetainėje.

Parapijonų susirinkime kovo 18 d. visi bažnyčios statymo prirošiamieji planai likosi priimti. Bažnyčios statymo darbas kainavęs \$44,000, pabaigta sekančiais metais. Pašventė vyskupas Hoban 28 d. kovo, 1910 m.

“Bažnyčią pastačius, kun. A. Kaupo rūpesčiai nepasibaigė”—rašo “Pittstono Lietuvių Istorijos” autoriai ir išskaito to kunigo naujai bažnyčiai parūpinat reikmenis. Bet bene didžiausiu to kunigo rūpesčiu paskutiniiais Pittstone klebonavimo metais buvęs susitaikymas su išdygusia parapijoje kamendoriaus partija ir jos karin-gais komitetais. Apie tai “Pittstono Liet. Istorijos” autoriai tyli, ir aš juos tylėjimu pagerbsiu.

“1911 m. pradėjus leisti Wilkes-Barre, Pa. “Drauga,” kun. A. Kaupas buvo jo redaktorium... 1913 m. jis kartu su laikraščiu “Draugu” persikėlė į Chicago, Ill., kur mirė 1914 m.” (p. 22).

Kun. A. Kaupo įpėdiniu kun. J. Kasakaitiui daug labai daug darbo buvę išjudinusių komitetus ir reformatorius nuraminti ir palenkti prie Katalikų Bažnyčios kanonų pagerbimo.

Kun. Jonas Kasakaitis, iš Buktiškių, Barzdų parapijos, klebonavęs keliose Scrantono vyskupijos parapijose, atvyko Pittstonan klebonauti gegužės 16, 1912.

Jis rado skolos \$35,000, prie to dar daug ko bažnyčiai reikėjo įtaisyti: varpas, gražios stacijos, dideli vargonai už \$18,000, trys gražūs altoriai, sakykla ir spalvoti langai. Vidus bažnyčios išpuošta gražiais pieštais šventųjų paveikslais: įrengta ir tautiškomis spalvomis išpuošta bažnytinė svetainė; ištaisyta ir gera tvora aptverta parapijos kapinės; atkoko visa parapijos skola.

Klebonui kun. J. Kasakaitiui priklausio dar šie nuopelnai: buvęs pirmųjų “Draugo” leidėjų eilėse. Didžiojo Karo metu darbavęsis, kad išgauti Lietuvos gyventojų nukentėjusių dėl karo šelpimui aukų rinkimo dieną. 1917 m. savo lėšomis pasiuntęs į Washingtoną parapijos chorą atstovauti Amerikos lietuvių tautų ištikimybės pareiškimo dieną, liepos 4 d.; sulietuvino scenišką veikalą operetę “Klaipėdos Julė” ir parašęs daug lietuviškų dainelių. Nuo 1932 metų eina LRKSA Dvasios Vado pareigas. Jis visuomet stengiasi palaikyti lietuvių kalbą ir papročius ne tik jaunuoliuose, bet ir dvasiškių tarpe.

Šv. Kazimiero Parapijos Turtas

Bažnyčios pastatymas (sulyg kontrakto)	\$44,000.00
Varpas	600.00
Vargonai	18,000.00
Bažnyčios vidaus dažymas ir išpuošimas, svetainės pataisymas ir papuošimas	22,000.00
Langai	2,000.00
Altoriai	4,000.00
Bažnytiniai rūbai ir kitokios reikmenys	3,000.00
Klebonijos pastatymas ir vėliaus jos atremontavimas	15,000.00
Kapinių žemės nupirkimas, jų aptvėrimas ir aptaisymas	5,000.00
Iš viso	\$113,600.00

Skolos parapija turėjo \$10,000.00 (p. 32).

REDAKCIJOS PRIERAŠAS: “Pittston'o Lietuvių Istorijoj” pusl. 18-tam pasakyta, kad “1889 m. bažnyčia buvo pastatyta ir pašventinta.” Tikrumoj gi 1889 m., birželio 30-tą, įvyko tik kartinio akmens pašventinimas, o bažnyčios pašventinimas įvyko sausio 1-mą, 1892 metais (žiūrėk “Vienybė Lietuvininkų” Nr. 1, 1892 m. pusl. 13).

Visiems Savo Draugams, Rėmėjams ir Pažįsta-
miems Linkiu Linksmų Šv. Kalėdų ir
Veliju Laimingų Naujų Metų

THOMAS D. DAGUTIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

534 Alter Street, Hazleton, Pa. Tel. 397-J.

TILŽIŠKIAI GROBIA KLAIPĖDIEČIUS

Pagėgių apskrityje, Barčiškių kaime trys tilžiškiai užpuolė ūkininką Zardininką ir norėjo atimti iš jo pinigų. Apie 6:30 val. vakaro tyks nepažįstami vyrai išsiveržė į ūkininko Zardininko butą, visi ginkluoti ir grūmodami ginklu pareikalavo pinigų. Grašino padėgimu ir sušaudymu. Ūkininkas pradžioje gynėsi pinigų neturįs, paskui prispažino, kad pinigų valdanti jo žmona, o jos nesą namie. Drąsus plėšikai sutiko šeiminkės—kasininkės palaukti. Kaip tik pasirodė Zardininkienė, tuoj į jos krūtinę atsivėmė trys revolveriai, reikalaujė gyvybės ar pinigų. Pradžioje drąsiai Zardininkienė atsisakė pinigų neturinti, bet vienas plėšikas, kuris buvo su kauke, aiškiausiai pareiškė, kad ji turinti pinigų ir liepė atiduoti. Užpultoji išsipašė kitan kambarin, kur buvusi jos kasa. Plėšikai leido jai ten nueiti ir laukė grobio. Tačiau drąsi moteriškė iškėlė kambario langą ir sukėlė triukšmą. Į jos šauksmą atsiliėpė kaimynai ir pradėjo iš visų pusių rinktis. Užpuolikai buvo priversti bėgti. Išsaukta policija veltui ieškojo. užpuolikai nepaliko nė pėdsako.

Kitą dieną žmonės pastebėjo viename miške tris vyrus bekurenančius ugnį. Čia atvyko ir policija. Ugniakuriai buvo suimti. Ir paaiškėjo, kad tai tie patys užpuolikai, ir visi iš Tilžės. Vienas vardu Martin Albuschis, kitas Waldemar Kiupel ir tretysis Herbert Schleiter. Visi gimę 1918 metais. Tai dar jauni vyrukai. Kas įdomiausia, kad Martin Albuschis yra užpultoj ūkininko Zardininko žmonos brolio sūnus. Jis anksčiau dažnai viešėdavo pas savo dėdę ir, kartą jam po viešnagės išvykus Tilžėn, Zardininkas pastebėjo, kad dingio jo penkiasdešimtine. Toje vagystėje tas pat Zardininkas įtarė savo sūnėn.

Tilžiškiai užpuolikai sieną prėjo visai slapta. Jie, žūt būt nusistatė Klaipėdos krašte pasiplėšikauti. Pirmąja auka pasirinko savo kompanijono gimines. Tardomi aiškino, kad jie Tilžėje ir apylinkėje tikrai neturėję prieš ką pasikėsinti, nes ten mažai kas turi pinigų. Čia, Klaipėdos krašte, tikrai tikėjosi pasipinigauti.

LIETUVOJ TRŪKSTA DARBININKŲ

Dėl Darbininkų Stokos Užsalo Derlius

Žiemelio valsčių, Šiaulių ap., kiekvienais metais jaučiamas didelis darbininkų trūkumas, o šiemet dar blogiau, nes dalis darbininkų kas vasarą išėina į Latviją uždarbiauti, o antra, šiemet Žiemelio valsč. ūkininkai beveik antra tiek padidino cukrinių runkelių plotus. Už jų nuėmimą darbininkams buvo mokama už siekelį nuo 12—15 litų, kas hektarui sudaro nuo 108—135 litų. Nors ir tokios aukštos kainos buvo mokamos darbininkams, vistiek jų trūko ir iki šiam laikui. Dabar jau užsalus, beveik trečdalis viso runkelių ir bulvių derliaus dar tebėra laukuose nenuimtas.

Užuojauta

Jurgis: Gydytojas pernai man sakė, kad jei nestuosiu rūkės, tai nusilpnės mano protas.

Onutė: Gaila, kad nepaklausi patarimo.

REIKALINGAS PATYRĘS KRIAUCIUS

Turiu dvi vietas, man vienam per sunku, norėčiau gauti pagelbininką arba pusininką. Vieta labai paranki, biznis išdirbtas per 14 metų. Biznio vieta lietuvių apgyventa. Kas norėtų susidėt su manim, rendavot arba pirkt, prašau atsiskaut pas mane, o suteikšiu pilnas informacijas. Namai moderniška įrengtas. Suinteresuoti prašomi kreiptis šiuo adresu:
ANTANAS NAVALINSKAS,
P. O. Box 289, Forest City, Penna.

STEGMAIER BREWING COMPANY

78 metai prideda savo dalį kalėdinio sezono linksmybių ir malonumų padidimui. Šiemet, kaip ir visuomet, kompanija ir kiekvienas su ja susirišęs nuoširdžiai linki žmonėms visose teritorijose, kur tik pristatomas

The Beer Supreme

maloniausio džiaugsmo, gerovės ir viso geriausio, ir visa tai išreiškia draugišku paprastumu ir tikru nuoširdumu šiais senais, bet visuomet naujais linkėjimų žodžiais —

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

STEGMAIER BREWING COMPANY

Wilkes-Barre, Pa.

Isteigta 1857

PHONES: Hazleton 20, Shickshinny 91-R-7, Freeland 272, Olyphant 1663
W.-B. 3-0136 ir 2-0304, Scranton 4-1167

SIRDINGIAUSI LINKĖJIMAI

VISIEMS

Nuo

PETRO PUTIRSKO

AUKSO IR MUZIKOS
KRAUTUVĖ

1828 N. MAIN AVENUE, SCRANTON, PENNA

Telephone 2-5774

Sveikinu Visus Savo Kostumerius, Draugus ir
Pažįstamus su Šventomis Kalėdomis ir
Linkiu Linksmų ir Laimingų
Naujų Metų

DR. F. SACK

LIETUVIS DANTISTAS

105 W. Market St., Scranton, Pa. Tel. 3-8387

Savo Kostumeriams, Draugams ir Pažįstamiems
iš Širdies Linkiu Linksmų Šventų Kalėdų ir
Pasekmingų bei Laimingų
Naujų Metų!

JONAS ANDRUKAITIS

CAFÉ

1407 N. Main Ave., Scranton, Pa. Tel. 2-5745

Sirdingiausi Linkėjimai Visiems Mūsų Kostu-
meriams, Draugams ir Pažįstamiems
Šventų Kalėdų ir Laimingų
Naujų Metų

J. M. NAVICKAS

BUČERNĖ IR GROSERNĖ

Mandagus ir Greitas Patarnavimas

2509 North Main St., Scranton, Pa. Tel. 2-5516

IGNAS J. NOREIKA

LIETUVIS GRABORIUS

Sirdingiausiai Sveikinu Visus Savo Kostu-
merius, Draugus, Pažįstamus ir Rėmėjus su
Šventomis Kalėdomis ir Linkiu Linksmų ir
Laimingų Naujų Metų.

IGNAS J. NOREIKA

PIGUS, GREITAS IR MALONUS
PATARNAVIMAS

2428 N. MAIN AVE., SCRANTON, PA.

Telephone 2-5722

SCRANTON

KAS GIRDĖT SCRANTONE

Sakoma, jeigu penktadienį būna 13-ta diena mėnesio, tai ta diena yra nelaiminga. Juozui Zubavičiui penktadienis, gruodžio 13, buvo nelaimingas. Jis važiuo su kitu žmogumi Lake Vinola, Route 6, Shuylsville, pas kokį ten fermerį užsisakyti Kalėdoms parsiukų. Priešais savęs pamatė atvažiuojant zig-zaguojantį trokš. Jis norėjo sustabdyti savo automobilį ir smarkiai uždėjo koją ant brėko. Jo automobilis nusirito nuo kalno ir apsvirtė du sykiu. Zubavičius išliko sveikas, bet jo bendrakeleivį sužeidė ir nuvežė į ligoninę. Automobilis labai sužalotas. Sutaisymas kainuos apie \$200.00. Zubavičiui jau trečia didelė nelaimė pasitaiko šį metą.

Wm. A. Kerševičius savo bučernėj, 115 W. Market St., Providence, Kalėdoms turi gerų naujų parsiukų, o kūčioms partraukė iš Lietuvos džiovintų skanių baravykų. Užsisakykite iš kalno, nes gali pritrūkti.

Nėra reikalo moterims kaisti prie pečių ir kepti kėksus Kalėdoms, kuomet Providence Baking Co., 1608 N. Main Ave., iškepa puikiausius kėksus ir duoną. Tik pašaukite 3-8434 ir pasakykite ko norite.

Scrantonio lietuviai biznierių irgi gerai remia “Garsą” kalėdiniais skelbimais. Pereitę šeštadienį užvažiuoju pas Susivienymo daktarą kvotėją V. Krikščioną. Užsimečiau apie skelbimą. Sako, jau seniai laukiau ar niekas manęs nepaklaus apie skelbimą. Su mielu noru duodu. Sustoju pas 83 kuopos pirmininką Joną Andrukaitį, kuris užlaiko cafe 1407 N. Main Ave. Žmonių pilna. Prie patarnavimo dirba visa jų šeima: jis pat su žmona, dvi dukterys ir sūnus. Štalus apšėdę, barumais pilnas, visi geria alų ir valgo pynacus. Andrukaitis pynacų nesigaili. Žiūrėdamas į mane šypsosi. Girdi, ko tu čia taip dažnai po Scrantoną lankaisi? Beveik suprantu ko nori. Užsiminiu apie skelbimą. “Kiekkaštuoja?” klausia. Pasakiau. Gavau įsakymą užrašyti. Užėinu pas Vilimą Kerševičių, kuris užlaiko didžiausią valgomų daiktų krautuvę Providence. Sako, duodu skelbimą. Tik primink, kad specialiai Kalėdoms partraukiau grybų iš Lietuvos ir turėsiu naujų parsiukų. Užėinu pas Stirnas. Jie ir smarkūs. Neuždykė jie ir tokį vardą turi. Vieta didelė, graži. Žmonių pilna, gražiai baliavoja. Senis Stirna išėjosi. Jau nasis bėgioja už baro. Užsiminiu ko noriu. Sako, duodu skelbimą. Užėidamas kada užnešk “Garsą,”

noriu pamatyti ir užsirašyti. Sustoju Providence Baking Co. kepykloje. Ją užlaiko trys buvę binghamtoniečiai lietuviai, menadžieriu yra p. Liepa. Jiems biznis gerai sekasi. Paprašiau skelbimo, tai pats Liepa šiaip ir taip, o Mrs. Liepienė sako: “Garsui” reikia duoti skelbimą. Užrašyk. Užvažiuoju pas gerą Susivienymo narį ir šv. Mykolo parapijos Hyde Parke dabuotoją Motiejų Brauką, kuris užlaiko valgomų

daiktų krautuvę, 1802 Jackson St. Labai rimtas vaikinai. Kuri mergina jį gaus — džiaugsis. Sako, mačiau “Garsą” ir žinau ko atvažiuoti. Nors žmonės mažai dirba ir biznis sumažėjo, bet “Garsui” skelbimą duosiu. Pašaukiau graborių J. Stepanauką, Dr. F. Sack, dantistą, graborių T. Klimaitį. Visi liepė įdėti skelbimus. Yra ir daugiau gerų biznierių, bet pas juos nebuvo laiko jau sustoti.

Sveikiname Visus Savo Kostumerius, Draugus ir
Pažįstamus su Šventomis Kalėdomis ir
Linkime Sulaukti Linksmų ir
Laimingų Naujų Metų

MR. J. STIRNA IR SŪNUS

120 W. MARKET ST. SCRANTON, PA.
Telephone 4-9687

Sveikinu Visus Savo Kostumerius, Draugus ir
Pažįstamus su Šventomis Kalėdomis ir
Linkiu Linksmų ir Laimingų
Naujų Metų!

A. RŪNAS

BUČERNĖ IR GROSERNĖ

109 W. Market St., Scranton, Pa. Tel. 8489

Visiems Mūsų Rėmėjams, Draugams ir Pažįs-
tamiems Linkime Linksmų Šventų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų

THOMAS KLIMAITIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Geresnis Patarnavimas, Negu Kitur

1610 N. MAIN AVE. SCRANTON, PA.

Telephone 3-6723

EKSTRA KALĖDŲ DOVANOMS

Geresnės dovanos būti negali kaip gera knyga. Mūsų nuomonė yra, kad kiekvienam lietuviui verta savo knygynėly turėti šias knygas:

DIEVE, PASIGAILEK MŪSŲ

Parašė T. Scanlon. 400 pusl. Gražūs tvirti apdarai. Kaina \$1.00. Šioje knygoje smulkmeniškai aprašytas Pasaulinis karas. Įdomus skaitymas—patiks senam ir jaunam.

SPARNUOTI LIETUVIAI

DARIUS IR GIRĖNAS

Parašė P. Jurgėla. 384 pusl. Su paveikslais. Gražūs tvirti viršeliai. Kaina \$1.50. Turinys: Darius ir Girėno skridimas per Atlantiką ir jų mirtis Soldino girioje.

NUSISŲSOKI!

Surašė J. K. M. 160 įvairių juokų, 150 puslapių, gražūs tvirti apdarai. Kaina \$1.00.

Trijų knygų kaina \$3.50. Perkant tris knygas kartu bus parduodama už specialią kainą \$2.75

Money orderius ir užsakymus siųskite:

“GARSAS”

73 East South Street, Wilkes-Barre, Penna.

Sirdingiausiai
Linkiu
L. R. K. S. A.
Nariams
Savo
Pacijentams,
Draugams,
Rėmėjams ir
Pažįstamiems
Sulaukti
Šventų Kalėdų
ir Laimingų
Naujų Metų!

DR. VINCAS

KRIKŠČIŪNAS

1711 North Main Ave.
Scranton, Penna.
Tel. 4-4288

Visiems Savo Kostumeriams, Draugams ir Pažįs-
tamiems Linkime Šventų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų!

PROVIDENCE BAKING CO.

MANUFACTURERS OF FINE BAKERY GOODS

Fine Cakes for Weddings and Parties

1608 N. Main Ave., Scranton, Pa. Tel. 3-8434

Visiems Savo Kostumeriams, Draugams ir Pažįs-
tamiems iš Širdies Linkiu Linksmų Šventų
Kalėdų ir Veliju Sulaukti Laimingų
Naujų Metų!

MOTIEJUS BRAUKA

BUČERNĖ IR GROSERNĖ

1802 JACKSON ST., Hyde Park, SCRANTON

Linksmiausių šv. Kalėdų ir Laimingų Naujų
Metų iš Širdies Linkiu Visiems Savo
Kostumeriams, Draugams ir
Pažįstamiems

WM. A. KERŠEVIČIUS

BUČERNĖ IR GROSERNĖ

115 W. Market St., Scranton, Pa. Tel. 2-7457

Visiems Mūsų Rėmėjams, Draugams ir Pažįs-
tamiems iš Širdies Linkime šv. Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų

JONAS STEPANAUCKAS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

1804 No. Main Ave., Scranton, Pa. Tel. 2-2741

Sirdingiausi Linkėjimai su Kalėdomis ir Naujais
Metais Visiems Mano Kostumeriams,
Draugams ir Pažįstamiems

JUOZAS LAŽAUNIKAS

CAFÉ

1433 N. MAIN AVE. SCRANTON, PA.

Telephone 3-3378

MORRIS
SQUARE DEAL
Custom Built
GLASSES

SO EFFEKTIV!
Is All You Need To
Save Your Eyes

LAIKRODIS DYKAI

SU AKINIAIS

Nešioti vieno arba
dviejų fokusų (by fo-
kol) akinius.

MORRIS
Square Deal Optical Shop
70-5 MAIN-70

